

Prilog 1:

**Vlada Crne Gore
Ministarstvo evropskih poslova**

PREDLOG OSNOVE ZA ZAKLJUČIVANJE DOPUNE 1

**Finansijskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije za proširenje
trans-evropske saobraćajne mreže u Crnoj Gori, Ruta 4, dionica Mateševo-Andrijevića
u okviru Višegodišnjeg akcionog plana za period 2024-2027
potpisanog 2 decembra 2024. godine u Podgorici**

oktobar, 2025. godine

I Uvodne informacije

U oktobru 2020. godine, Evropska komisija usvojila je sveobuhvatan *Ekonomski i investicioni plan (EIP) za Zapadni Balkan*, čiji je cilj podsticanje dugoročnog ekonomskog oporavka regiona, podrška zelenoj i digitalnoj tranziciji, kao i podsticanje regionalne integracije i konvergencije s Evropskom unijom. Kako bi podržala implementaciju zrelih vodećih projekata u oblasti saobraćaja identifikovanih u EIP-u, Evropska komisija će pomoći Crnoj Gori u daljem razvoju TEN-T saobraćajne mreže, posebno Rute 4. U julu 2024. godine, u okviru EIP-a, Komisija je odobrila i grant u iznosu od 100 miliona eura iz IPA III sredstava za izgradnju dionice auto-puta Bar-Boljare, između Mateševa i Andrijevice. Ovaj Program se sprovodi kroz Finansijski sporazum zaključen između Crne Gore i Komisije 2. decembra 2024. godine. Cilj dopune Finansijskog sporazuma je povećanje doprinosa EU za 50 miliona eura kako bi se smanjilo neophodno izdvajanje iz nacionalnog budžeta Crne Gore.

II Razlozi zbog kojih se zaključuje dopuna sporazuma

Razlozi za zaključivanje dopune sporazuma su višestruki. Prvo, postojeći problemi u putnoj mreži Crne Gore, kao što su loš kvalitet infrastrukture, zagušenja, slabija povezanost gradova i manjih mjesta, te nedostatak bezbjedne i brze putne mreže, zahtjevaju dodatna ulaganja koja se mogu ostvariti kroz ovu dopunu Finansijskog sporazuma. Poboljšanje saobraćajne mreže smanjiće regionalne razlike između nerazvijenih sjevernih i centralnih područja i razvijenih priobalnih regiona, čime će se doprinijeti većoj teritorijalnoj ravnoteži i ekonomskom rastu.

Takođe, implementacijom ove dopune Finansijskog sporazuma stvoriće se dodatni direktni prihodi za budžet Crne Gore, jer će se realizacijom dopune Sporazuma, pored unapređenja saobraćajne infrastrukture, angažovati domaće građevinske kompanije i građevinska operativa, kao i dobavljači opreme, materijala i domaća radna snaga. Takođe će se stvoriti uslovi za korištenje dodatnog značajnog iznosa bespovratnih sredstava iz budžeta EU i, kroz povećan nivo investicija u saobraćajnom sektoru, omogućiti jačanje konkurentnosti.

Konačno, potpisivanje predmetne dopune Finansijskog sporazuma od strane ovlašćenog predstavnika Vlade Crne Gore je preduslov za korišćenje opredijeljenih EU sredstava i početak sprovođenja aktivnosti koje su programom planirane.

III Osnovna pitanja koja dopuna sporazuma sadrži

Osnovno pitanje kojim se sporazum bavi je razvoj i poboljšanje saobraćajne infrastrukture u Crnoj Gori, čime se doprinosi ukupnoj efikasnosti i efektivnosti drumskog saobraćaja u regionu Zapadnog Balkana, i postiže integracija ovog regiona u EU. Poseban cilj dopune Finansijskog sporazuma je poboljšanje nivoa usluga koje pruža putna infrastruktura u okviru SEETO transportne mreže, putem poboljšanja postojeće saobraćajne infrastrukture na čitavom autoputu Bar-Boljare, koji je dio Rute 4, u skladu sa TEN-T regulatornim zahtjevima.

Dopuna Sporazuma sadrži: *Posebne uslove*, kojim se preciznije definišu opšte obaveze između ugovornih strana; *Opšte uslove*, kojim se definišu odredbe i aktivnosti za koje je država korisnica IPA III podrške zadužena u okviru indirektnog upravljanja; odredbe koje se

primjenjuju u slučaju budžetske podrške; odredbe koje važe za dopunu Finansijskog sporazuma, bez obzira na način upravljanja; *dopunjeni Akcioni dokument* za proširenje koridora autoputa u okviru transevropske transportne mreže u Crnoj Gori, Ruta 4, dionica Mateševo-Andrijevice; kao i *Tabelarni sažetak budžeta*.

VI Procjena potrebnih finansijskih sredstava za izvršenje dopune sporazuma

Ukupna procijenjena vrijednost projekta je 600 miliona eura. Predviđeno je da izdvajanje iz nacionalnog budžeta iznosi 250 miliona eura, dok je kreditno zaduženje kod vodeće međunarodne finansijske institucije - Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), procijenjeno na 200 miliona eura. Evropska komisija je za ovaj projekat ranije odobrila sredstva kroz Zapadnobalkanski investicioni okvir u iznosu od 7,5 miliona eura za pripremu studije izvodljivosti, njeno ažuriranje i pripremu idejnog projekta, dok je u julu 2024. godine u okviru Ekonomsko-investicionog plana (EIP) za Zapadni Balkan usvojila odluku o finansiranju granta od 100 miliona eura iz IPA III sredstava za podršku izgradnji dionice auto-puta Bar-Boljare, između Mateševa i Andrijevice. Cilj ove dopune je povećanje doprinosa EU za 50.000.000 eura kako bi se omogućilo sprovođenje kroz indirektno upravljanje.

Krajnji rok za zaključivanje ugovora o doprinosu je 3 godine od datuma zaključenja sporazuma o finansiranju budžetskih obaveza za 2024. godinu.

Indikativni period implementacije je 72 mjeseca od zaključenja Ugovora o finansiranju budžeta za 2024. godinu.

Konačan datum za implementaciju finansijskog sporazuma je 12 godina nakon zaključenja ugovora o finansiranju budžeta za 2024. godinu.

Kontribucija budžeta EU po godinama, za period 2024-2027, sa rokovima za zaključivanje finansijskog sporazuma je prikazana niže:

1.500.000,00 eur - 2024. godina, najkasnije do 31.12.2025. godine;
58.500.000,00 eur - 2025. godina, najkasnije do 31.12.2026. godine;
40.000.000,00 eur - 2026. godina, najkasnije do 31.12.2027. godine;
50.000.000,00 eur - 2027. godina, najkasnije do 31.12.2028. godine.

Ova akcija će se sprovoditi u indirektnom upravljanju, u saradnji sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD). Implementacija akcije podrazumijeva, između ostalog: ugovaranje, informisanje i vidljivost, praćenje i izveštavanje o akcionim aktivnostima, kao i njihovu evaluaciju kad god je to relevantno, u skladu sa principom dobrog finansijskog upravljanja.

VII Izmjena važećih ili donošenje novih propisa

Zaključivanje navedenog međunarodnog sporazuma ne zahtijeva izmjenu važećih ili donošenje novih propisa.

Prilog 2:

Dopuna 1
FINANSIJSKOG SPORAZUMA
za
Proširenje trans-evropske saobraćajne mreže u Crnoj Gori, Ruta 4,
dionica Mateševo-Andrijevice
POSEBNI USLOVI

Kako je prvobitno zaključeno između Evropske komisije i Crne Gore 2. decembra 2024. godine, u daljem tekstu „**Finansijski sporazum**“.

Evropska komisija , u daljem tekstu: **Komisija**, postupajući u ime Evropske unije, u daljem tekstu: **Unija**,

s jedne strane, i

Crna Gora, u daljem tekstu: **država korisnica IPA III podrške**, koju predstavlja Ministarstvo evropskih poslova,

s druge strane,

zajednički u daljem tekstu „**Strane**“

Uzevši u obzir da,

- (1) Komisija je 12. jula 2024. godine usvojila Odluku o sprovođenju Komisije C(2024)4970 kojom se utvrđuje finansiranje višegodišnjeg akcionog plana za proširenje osnovne mreže TEN-T na putnom koridoru Orijent/Istočni Mediteran, Ruta 4, za period 2024-2027. Ovaj Program se sprovodi kroz Finansijski sporazum zaključen između Crne Gore i Komisije 2. decembra 2024. godine;
- (2) Komisija je smatrala da je potrebno izmjeniti Finansijski sporazum.
- (3) Cilj ove dopune je povećanje doprinosa EU za 50.000.000 eura kako bi se omogućilo sprovođenje kroz indirektno upravljanje.
- (4) Višegodišnji program rada za sprovođenje proširenja trans-evropske saobraćajne mreže u Crnoj Gori, Ruta 4, dionica Mateševo-Andrijevice, je bio dopunjen kako bi se odrazile potrebne izmjene i stoga je neophodno uskladiti Finansijski sporazum sa izmjenjenim Programom.

SPORAZUMJELE SU SE O SLJEDEĆEM:

Član 1

1. Član 1 i član 3 Posebnih uslova Finansijskog sporazuma mijenjaju se sledećim:

Član 1 - Višegodišnji akcioni program

- (1) Unija je saglasna da finansira, a država korisnica IPA III podrške je saglasna da prihvati finansiranje sljedećeg Višegodišnjeg akcionog programa, na način kako je opisano u Aneksu I:

Proširenje trans-evropske saobraćajne mreže u Crnoj Gori, Ruta 4, dionica Mateševo-Andrijevića

Broj globalnih obaveza za 2024. godinu: JAD.1472274

Ovaj Višegodišnji akcioni program se finansira iz budžeta Unije na osnovu sljedećeg osnovnog akta: Instrument pretpristupne podrške (IPA III)¹

- (2) Ukupni procijenjeni troškovi ovog Višegodišnjeg akcionog programa iznose 600.000.000,00 eura, a maksimalni doprinos Unije ovom Višegodišnjem akcionom programu je određen na 150.000,00 eura.

Ovaj doprinos Unije dijeli se na godišnje obaveze za period 2024-2027 u skladu sa Aneksom I. Ništa u ovom Finansijskom sporazumu ne može se tumačiti kao da implicira finansijsku obavezu Unije u vezi sa kreditima koji još nisu odobreni usvajanjem budžeta EU. Komisija će pismenim putem obavijestiti državu korisnicu IPA III podrške o usvajanju naknadnih budžetskih obaveza navedenih u Aneksu I.

Ovaj Višegodišnji akcioni program zahtijeva finansijske doprinose i države korisnice IPA III podrške i Unije. Presjek odgovarajućih finansijskih doprinosa utvrđen je u Aneksu I.

- (3) Višegodišnji akcioni program se sprovodi u skladu sa Akcionim dokumentima datim u Aneksu I.

2. Aneks I Finansijskog sporazuma zamjenjuje se dopunjenim Aneksom I ove Dopune.

Član 3 – Adrese i komunikacija

Sva komunikacija u vezi sa sprovođenjem ovog Finansijskog sporazuma mora biti u pisanoj formi, izričito se odnosi na Višegodišnji akcioni program kao što je navedeno u članu 1 stav 1 i šalje se na sljedeće adrese:

¹ Uredba (EU) 2021/1529 Evropskog parlamenta i Savjeta od 15. septembra 2021. godine o uspostavljanju Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA III), OJ L 330, 20.9.2021, str. 1.

a) **Za Komisiju:**

Gđa Valentina Superti
Direktorica direkcije D, Zapadni Balkan
Generalni direktorat za susjedstvo i pregovore o proširenju (DG NEAR)
Rue de la Loi 15
Evropska komisija
B-1049 Brisel, Belgija
[E-mail: NEAR-D2@ec.europa.eu](mailto:NEAR-D2@ec.europa.eu)

b) **za državu korisnicu IPA III podrške**

Gđa Maida Gorčević
Ministarka i nacionalna IPA koordinatorka
Ministarstvo evropskih poslova
Bulevar Revolucije 15, 81000 Podgorica, Crna Gora
e-mail: maida.gorcevic@mep.gov.me

Član 2

Svi ostali uslovi Finansijskog sporazuma ostaju nepromijenjeni i čine sastavni dio Finansijskog sporazuma.

Član 3

Dopuna će stupiti na snagu na dan kada ga potpiše posljednja strana.

Ovaj Finansijski sporazum stupa na snagu na dan kada ga potpiše posljednja strana.

Dopuna 1 Finansijskog sporazuma sačinjen je u dva primjerka na engleskom jeziku, od kojih se jedan predaje Komisiji, a drugi državi korisnici IPA III podrške.

Za državu korisnicu IPA III:

Gđa Maida Gorčević
Ministarka i nacionalna IPA
koordinatorka
Ministarstvo evropskih poslova
Vlada Crne Gore

Datum:

Potpis:

Za Komisiju:

Gđa Valentina Superti
Direktorica direkcije D, Zapadni Balkan
Generalni direktorat za susjedstvo i
pregovore o proširenju, Evropska komisija

Datum:

Potpis: